

Cristianisme Segle al XXI: de Plataforma d'entitats catòliques a Associació de persones cristianes

Nota: aquest escrit complementa l'apartat "memòria" i "qui som" d'aquesta mateixa pàgina web, a la qual aquí fem referència.

I.- Orígens de Cristianisme al Segle XXI

El mes d'octubre de 1997 Maria Rosa Farré (CIC), Jordi Porta (Espai Obert) i Roser Bofill ("El Ciervo" i "El Pregó") van convocar una sèrie d'entitats a fi d'examinar la *"conveniència de realitzar a Barcelona una reflexió conjunta sobre la nostra visió del segle al qual anem arribant ràpidament, el segle XXI"*

Les entitats inicialment convocades i que van acceptar la crida van ser Intermón, Justícia i Pau, Mans Unides, ASCA, F. Eiximenis, CIC, Col·lectiu de Dones en l'Església, Cristianisme i Justícia, "Foc Nou", Espai obert, Centre Ecumènic, Cristians pel Socialisme i "El Pregó".

La iniciativa recollia trets expressats en el manifest d'Espai Obert de maig de 1996 que afirmava:

"l'Espai Obert no és un front contra altres grups de creients que opten per altres posicions. Tampoc no és un front contra les autoritats eclesiàstiques, ni pretén organitzar cap estructura eclesiàstica paral·lela. És un servei a les autoritats i a les estructures existents mantenint opinions diverses quan la consciència de les persones o dels grups ho faci necessari. En tot cas, la preocupació bàsica és la de contribuir a expressar la fe i la vida cristianes de manera que siguin significatives per a la gent del nostre temps. La institució eclesiàstica no respon adequadament ni a les interpel·lacions que vénen de l'exterior ni a les que vénen de l'interior de les comunitats cristianes" I acabava el manifest *"Amb bon humor obrim un espai de diàleg lliure i ens arrisquem a expressar opinions que poden ser desqualificades de desordre per part de les institucions eclesiàstiques . Estem convençuts que un desordre assenyat serà positiu per a l'evangelització"*

Durant el 1997 i el 1998 el grup promotor, reunit mensualment, prepara un congrés amb el títol "Cristianisme, Església i Societat al segle XXI". A l'apartat d'història al que hem fet referència a l'inici, s'amplien referències del Congrés que es va celebrar joiosament el mes d'octubre de 1999.

Després del Congrés i a fi de donar continuïtat i aprofitar els esforços de coordinació de les entitats convocants, la majoria d'aquestes es van seguir reunint i van pensar en la constitució d'una plataforma d'entitats i en la organització d'un segon congrés.

Al febrer del 2000 queda dibuixat el pla de treball. En la proposta s'indicava que *"no volem suplantar o repetir el treball que ja estan fent moltes parròquies i nombroses entitats de base a través de les quals es comparteixen experiències de base que poden respondre més adequadament a esdeveniments ordinaris de la vida civil o eclesiàstica"*. Però alhora es creia que era possible oferir un servei a l'Església catalana. A tal efecte, s'acordà:

- Constituir-se en plataforma d'intercomunicació i estudiar la possibilitat de tenir personalitat jurídica. Intercomunicació per mitjà de circulars, una possible pàgina web i organització de seminaris per intercanviar experiències en el camí del nou paradigma de l'Església, i
- Consultar a les persones interessades pels temes del congrés sobre qüestions culturals, litúrgiques, sacramentals o eclesials de forma periòdica.
- Anomenar-se "Cristianisme al segle XXI" i estudiar la manera de donar continuïtat al treball d'estudi i de reflexió acadèmica sobre el diàleg del cristianisme i la societat del s. XXI.
- La plataforma podrà prendre posició pública davant d'esdeveniments excepcionals de la vida civil i eclesiàstica, sempre que hi hagi acord entre els seus membres i mantenint obert el diàleg amb les institucions.

El mes d'octubre del mateix any 2000 es constituïa l'associació, formada per les entitats del grup inicial (excepte Intermón, Justícia i Pau i Mans Unides), a les quals s'afegiren d'altres tant en aquell moment com en moments posteriors, les quals també van ser considerades igualment com a promotores.

A partir d'aquí la història de l'Associació es pot resseguir a la nota dita al començament. Aquí volem centrar-nos en el pas recent de Plataforma d'entitats a Associació de persones.

2.- Reflexió sobre la continuïtat de l'Associació

L'any 2008 la Junta acorda elaborar una aproximació informativa sobre l'Associació Cristianisme al segle XXI a partir d'una enquesta a contestar per les entitats associades a fi de valorar la seva situació en relació a l'Associació. Es detecta la dificultat per vincular-s'hi més plenament degut al dèficit d'efectius a cada una d'elles (en algun cas excepcional per no compartir alguna de les declaracions de l'Associació). De manera progressiva causen baixa les entitats Francesc Eiximenis, Lliga eEpiritual, Església Plural, ASCA-Acció solidària contra l'atur i Som Església. En canvi cal ressaltar de manera molt positiva la incorporació a la Junta d'un membre de l'Església Evangèlica.

3.- Proposta de canvi d'estructura

Com a conseqüència de la feblesa de les entitats i de la voluntat de continuar en tant que Associació, a l'Assemblea de febrer de 2014 es va acceptar la proposta de canviar l'estructura passant de ser una xarxa o plataforma d'entitats a constituir una xarxa de persones físiques sense excloure les entitats. Des d'aleshores es treballa en aquesta línia, en les següents fases:

A. S'obre un marc de reflexió, a partir del següent document (3 d'abril 2014)

Objectius de Cristianisme al Segle XXI:

Cristianisme al Segle XXI té el seu origen en la necessitat de donar resposta a aquella famosa pregunta "Què serà el cristià al segle XXI". Des d'aleshores la resposta l'hem concretat en vuit Congressos, moltes declaracions i, sobretot, en una imatge pública consolidada de col·lectius que volen viure la fe molt des de la base i des de criteris evangèlics, i amb la preocupació de donar resposta als grans interrogants d'avui.

Avui, però, tot i que només han passat quinze anys, la realitat social i eclesial és molt diferent de la que era en el moment del seu naixement. La reflexió sobre aquest canvi ha estat una de les constants en els Congressos i declaracions. Estem en un canvi de cicle cultural i econòmic, marcat per les noves tecnologies i la globalització i que afecta relacions socials, modus de producció, model familiar, transmissió de valors etc. El canvi no és sobtat, però sí que ho és la progressiva consciència que en tenim, que estem inaugurant un nou model de civilització. D'aquí que, havent canviat les circumstàncies, podria dir-se que la pregunta inicial té avui el mateix sentit que aleshores.

Un segon element s'ha sumat en els darrers anys: l'anomenada crisi. No es tracta solament de l'obligada reflexió que s'hauria de fer sobre les causes estructurals de la mateixa, o del coneixement que vivim en una societat greument malalta, amb greus dèficits per al seu ordenament global, cosa que du com a seqüela que tothom, cadascú des del seu àmbit —també el creient—, hauria de portar el seu gra de sorra per intentar corregir-ho. Es tracta també de les seves conseqüències, amb les quals convivim: l'increment dels sectors empobrits, el creixement de la dualitat social i l'aparició de greus problemes comunitaris que fins no fa gaire creïem que s'havien resolt per sempre. Avui és impossible dir-se seguidor de Jesús i de l'Evangeli i viure com si res enmig de l'escàndol d'una societat que tolera impassible el sofriment.

Un tercer element marca la necessària reflexió sobre la continuïtat de Cristianisme al Segle XXI: la progressiva desinstitucionalització de la vivència de la fe. La desafecció a les institucions no afecta solament a les confessions religioses; és un fet comú en les institucions de la política i de la vida social en general. Ara bé, pel caràcter de vivència voluntària de la fe, afecta, i molt, a les esglésies ('comunitats'). En un doble sentit: les esglésies es buiden, i ho fan silenciosament, la gent marxa per la porta del darrera, sense fer cas a les propostes de la nova evangelització i amb una enorme dificultat per als creients a l'hora de transmetre la fe a les noves generacions. Tothom diu que es tracta d'un procés irreversible que marcarà de manera definitiva un abans i un després en la manera com la nostra generació ha viscut la fe de forma institucionalitzada. Però, alhora, i sense contradicció amb l'anterior, hi ha un renaixement de noves expressions de viure el transcendent, tant pel que fa referència a la interioritat i espiritualitat com pel que fa referència a la relació amb

els altres i els compromisos comunitaris.

Paral·lelament a aquestes noves formes de viure la religiositat, hi ha també un renaixement de noves formes de vida social, de solidaritat i resistència a legislacions guiades pel mercat, noves formes d'empresa i de finances, noves formes de solidaritat de veí a veí, models alternatius en el consum, noves maneres de participació en els afers col·lectius, nova consciència respecte la relació amb els béns de la naturalesa, propostes clares de pau, desarmament i diàleg, etc. El substrat d'aquest magma en creixement es nodreix d'uns valors molt propers als valors evangèlics i en tots ells aquests camps hi trobem cristians. Però alhora, tot i que el discurs públic de l'església sovint parla de caritat i fins i tot pot parlar de justícia i de canvi d'estructures, en general la societat el percep com provinent d'un altre registre, llunyà, mancat de compromís i no identificat amb el cristià amb el qual està participant dia a dia. Caldria fer present socialment un discurs cristià creïble que pugui donar veu a aquests cristians i amb el que aquests cristians es puguin trobar identificats. Crec que aquest hauria de ser el discurs de Cristianisme al Segle XXI.

Tot això configuraria una Associació Cristianisme al Segle XXI que, sense abandonar els problemes i reivindicacions intraeclesiàstiques, posi la mirada, sobretot, en la presència del cristià en el món.

D'aquí haurien de sorgir algunes línies a les quals Cristianisme al Segle XXI hauria de ser sensible per poder donar resposta, de nou, a la pregunta original.

1. Atenció a la pobresa i les seves noves formes:
 - les esglésies i les comunitats de base hi tenen molta presència (P. Manel, Dit i Fet...)
 - algunes institucions ja fan la denúncia (Càritas, Justícia i Pau, Cristianisme i Justícia...)
2. Atenció a les alternatives i coses noves que neixen;
3. Preocupació per problemes internacionals (pau-guerra, armamentisme...);
4. Creixement de l'ecumenisme i de les experiències d'espiritualitat no-institucionalitzada;
5. Revisió dels problemes concrets de l'església catòlica (finançament, dona, jerarquització, poder, canal 13, nomenaments de servidors...);
6. Aprofundiment de la democràcia, dret a la consulta i al respecte a la identitat col·lectiva;
7. Estar amatents a les ferides de la guerra civil que es poden reobrir en qualsevol ocasió (lleï de la memòria històrica, descobriment de noves fosses, beatificacions...)

B. Concreció del nou model organitzatiu (13 de maig 2014):

Es creen tres grup de treball amb objectius diferents

Grup 1. "Mística de les orelles obertes" (expressió de J.B. Metz).

Objectius: Estar atents als clams d'aquest món, dels més empobrits i dels qui més pateixen per esdevenir altaveus d'aquest clam i fer-ho des de la fe.

Cal ser sensibles als grans temes que fan sofrir injustament a tanta gent i alhora els grans escàndols del món d'avui: pobresa-riquesa, atur, immigració, desnonaments, corrupció, dona, pau, drets humans... Cal que, com diu el papa Francesc, hi hagi una veu clara de misericòrdia. I alhora cal estar amatents al testimoni evangèlic que han de donar les esglésies —llibertat, acollida, sentit profètic, diàleg, respecte al món, etc.—, molt concretament en el cas de l'església catòlica per l'especial moment de canvi que viu.

Grup 2. “Formació”:

Objectius: Generar espais de formació adients per a tothom que ajudin a tenir una certa idea de cap on podem caminar per a construir el regne avui en dia, fent un món més solidari i fratern. Tenint present els grans canvis d'avui cal que els espais de reflexió tinguin present tant la dimensió espiritual, teològica i des de la fe, com la dimensió social, cultural i política.

Els espais de reflexió que Cristianisme al Segle XXI ha generat com a propis són

Congrés

Espai Obert

UCE

Moments concrets a partir d'alguns fets...

Fidels a la funció de “tenir els ulls oberts”, segurament caldrà promoure'n d'altres.

Grup 3. “Comunicació i generació d'espais de trobada”

Això vol dir:

1. Mantenir una especial relació amb les entitats que fins ara han format el nucli de Cristianisme al Segle XXI, per a les quals Cristianisme al Segle XXI és encara un referent.
2. Fer de Cristianisme al Segle XXI un espai obert a d'altres grups. Constatem que en el context de la crisi institucional i de les dificultats en la transmissió de la fe a les que tan sovint hem fet referència, avui hi ha col·lectius moguts per sinceres actituds religioses que no troben referents. Ens sembla que, també sense aclaparar-se, Cristianisme Segle XXI hauria de reprendre una de les intuïcions del seu origen: la voluntat de creació de llaços, fer xarxa, donar la veu o fer de suport a petites comunitats.
3. Facilitar una mena de “servei de voluntariat” d'interrelació i suport entre comunitats, dirigit especialment a joves.

Repensar la comunicació de Cristianisme al Segle XXI cap a l'exterior.

1. Potenciant els nostres mitjans propis informàtics (pàgina web, blog, correu e-mail...) i els escrits (llibres impresos i comunicats en xarxa).
2. Establint més sòlidament contactes amb les entitats afins: Cristianisme i Justícia, Justícia i Pau, Església plural, Col·lectiu de Dones, Redes...
3. Explorant les potencialitats de la presència de Cristianisme Segle XXI a les xarxes socials a fi de promoure una nova manera de participació i comunicació transversal.

C. La nova organització

Des de el mes de maig s'ha anat treballant en aquesta direcció, formalitzant els grups, preparant els nous Estatuts i celebrant l'Assemblea de novembre que va acceptar la proposta.

A l'Assemblea de novembre del 2014 es va aprovar la modificació dels estatuts i s'acceptà la tasca de l'Associació en els tres grups esmentats (“mística d'orelles obertes, formació i comunicació”), segons la proposta que al maig del 2014 havia aprovat la Directiva.

Barcelona, febrer de 2015